

Psychologische interventies bij ouders van chronisch zieke kinderen

PICO-VRAAG

Leiden psychologische interventies bij ouders van chronisch zieke kinderen tot meer aangepast ouderlijk gedrag, een betere mentale toestand van de ouder en een beter gezinsfunctioneren?

tekst **Marleen Corremans**^{1,2,3,4}, **Askje Van Elsen**², **Trudy Bekkering**^{3,4}

Context

Een kind opvoeden dat kampt met een chronische ziekte kan leiden tot stress, verdriet of familiale conflicten. Psychologische interventies leren ouders hun emoties en gedrag aan te passen om zo het welzijn van alle gezinsleden te verhogen.

Selectiecriteria voor studies

De review includeerde RCT's over psychologische interventies voor ouders van chronisch zieke kinderen. De studies vergeleken psychologische interventies met niet-psychologische interventies, standaard zorg of op een wachtlijst staan. Iedere groep bevatte ten minste 20 deelnemers.

Samenvatting resultaten

Deze review bevat 44 RCT's met in totaal 4697 kinderen (gemiddelde leeftijd: 11 jaar). De studies betroffen kinderen met astma (4 studies), kanker (7), pijn (15), diabetes (15), een huidaandoening (1), een traumatische hersenaandoening (3) of met meerdere aandoeningen (1). De therapieën bestaan uit cognitieve gedragstherapie (21 studies), probleem-

oplossende therapie (12), gezinstherapie (4), motivationele gespreksvoering (3) of multisysteemtherapie (4).

Psychologische interventies verbeteren waarschijnlijk het ouderlijk gedrag op korte termijn bij ouders van kinderen met chronische pijn (matige zekerheid) en mogelijk bij ouders van kinderen met kanker, diabetes (beide lage zekerheid) en traumatisch hersenletsel (zeer lage zekerheid). Op langere termijn is er mogelijk een effect bij de ouders van kinderen met kanker en chronische pijn (beide lage zekerheid). De mentale toestand van de ouders van kinderen met kanker verbetert op korte termijn (hoge zekerheid) en waarschijnlijk op de langere termijn (matige zekerheid).

Cognitieve gedragstherapie verbetert waarschijnlijk ouderlijk gedrag op de lange termijn (matige zekerheid) en mogelijk op de korte termijn (lage zekerheid). Het effect ervan op ouderlijke mentale toestand is onzeker (zeer lage zekerheid). Probleemoplossende therapie verbetert mogelijk het ouderlijk gedrag op korte termijn (lage zekerheid), de effecten op lange termijn zijn onzeker (zeer lage zekerheid). Deze therapie verbetert waarschijnlijk de ouderlijke men-

tale toestand op korte en lange termijn (beide matige zekerheid). De andere soorten therapie konden niet geëvalueerd worden door gebrek aan data.

Conclusie

Psychologische therapie verbetert de mentale toestand van ouders van kinderen met kanker en mogelijk van ouders van kinderen met chronische pijn. Daarnaast verbetert therapie waarschijnlijk het ouderlijk gedrag van ouders van kinderen met chronische pijn en mogelijk ook met andere chronische aandoeningen. Cognitieve gedragstherapie en probleemoplossende therapie verbeteren waarschijnlijk het ouderlijk gedrag en probleemoplossende therapie verbetert de mentale toestand van de ouders.

Implicaties voor de praktijk

Er is weinig bewijs om ouders van kinderen met een chronische aandoening te helpen beslissen wat de meest effectieve psychologische behandeling is. Enkel voor cognitieve gedragstherapie en probleemoplossende therapie is er enig bewijs van effectiviteit.

Noten

- 1 Nursing Research Factory
- 2 Karel De Grote Hogeschool
- 3 Belgian Center of Evidence Based Medicine (CEBAM)
- 4 Belgian Interuniversity Collaboration for Evidence-based Practice: a Joanna Briggs Center of Excellence (BICEP)
- 5 Emily Law, Emma Fisher, Christopher Eccleston, Tonya M Palermo. Psychological interventions for parents of children and adolescents with chronic illness. The Cochrane Library. Version published: 18 March 2019. DOI 10.1002/14651858.CD009660.pub4